

Herinneringen aan meester Smeets

Herman Jozef Smeets was vele jaren hoofd van de lagere school in Ottersum. Daar hij voor de school en de Ottersumse bevolking, in het bijzonder voor de agrariërs, van uitzonderlijke betekenis is geweest, is het alleszins redelijk wat meer aandacht aan

hem te besteden. De heer Smeets, gehuwd met Bertha Clerckx, werd geboren in Maasbracht 20 september 1874. Hij overleed op witte donderdag, 10 april 1941.

Zijn katholieke geloofsovertuiging was die van een diep-gelovig Christen.

Zich bewust van de betrekkelijkheid en eigen beperktheid, beschouwde hij zijn werken voor school en gemeenschap als een opdracht, die hij met grote toewijding trachtte te volbrengen. Hoewel lid van de toenmalige R.K. Staatspartij, keerde hij zich met zijn strijdbare mentaliteit herhaaldelijk tegen liberale tendensen in die partij. Hij kon

ook weinig sympathie opbrengen voor sommige priesters, die volgens hem uit de "hoogte" waren.

Bij de heer Smeets deed zich het niet alledaags geval voor, dat hij tweemaal hoofd is geweest van de Ottersumse school. De eerste keer enkele jaren vóór de eerste wereldoorlog, waarna hij hoofd werd van een school in Lith. In 1918 keerde hij terug. Oud-leerlingen, die in de twintiger jaren bij de meester naar school gingen, zullen zich vele aardige dingen herinneren, zoals de duitse les. Hij had Duits op het rooster staan uit praktische overwegingen, omdat Ottersum een grensgemeente was.

Wie herinnert zich niet het liedje "An den Fuchs" uit het Duitse boekje, dat op school gebruikt werd.

Vooral ook de boeren hebben veel aan hem te danken. Hij was in zekere zin een pionier, want de landbouw van toen droeg nog min of meer een primitief karakter, vergeleken met de gemechaniseerde van nu en het industriële karakter van vele boerenbedrijven. Jaar in jaar uit gaf hij in de winter landbouwcurcus. De leerlingen hadden geen boekjes, maar alles moest van het bord worden overgenomen in schriften. Elk jaar tekende hij op het bord het legendarische varken met het onderschrift: "Ik lig droog, ik ben gauw vet", een slogan, die nu nog soms tot hilariteit leidt.

De hele familie Smeets op de foto bij gelegenheid van het huwelijk van Tonnie met mej. H. Hurkens. Staande, v.l.n.r.: Sjors, Juul, Zus, Tonnie, de bruid, René, Sjef en Harrie. Zittend, v.l.n.r.: Frans, Greet, meester Smeets en echtgenote, Trees en Dries.

BRON:

100 jaar onderwijs in Ottersum

Meester Smeets

Vooruitziende blik

‘Dacht verder ...’

- * Leerde de kinderen Duits
- * Gaf de jonge boeren les, ook buiten schooltijd
- * Gaf lezingen over onderwijs
- * Directeur van de Boerenleenbank (onbezoldigd)
- * Schreef boekjes voor onderwijs: ‘Kennis der natuur’ (Uitgebracht door Malmberg Den Bosch)
- * Werkte mee aan het binnenhalen van de Nijmeegse Universiteit
- * Deed veel voor RKSP (Roomsche Katholieke Staatspartij)

De jaren 20-tig

-
- * Meester Smeets collecteerde, bedelde, colporteurde, expliceerde onvermoeid en onvermoeibaar voor het tot stand komen van de Katholieke Universiteit. De Ottersumse boeren begrepen het allemaal niet zo, maar omdat Meester Smeets het vroeg, kwamen ze royaal met hun beurs voor de dag.

‘An den Fuchs’

Fuchs du hast die Gans gestolen,
gibt die wieder her!
Sonst wirdt dich der Jäger holen
mit dem Schiessgewehr.

Hij tekende een varken op het bord en schreef eronder

‘Ik lig droog, ik ben gauw vet’

- *Meten: de grootte van een hectare
- *Legde proefveldjes aan: met keurige witte bordjes
- *‘Ottersumse rogge’: bestand tegen het roggeaaltje
- * Leerde hoe te zaaien

Melkcursus 1928

Vakbond: ongeveer 1936

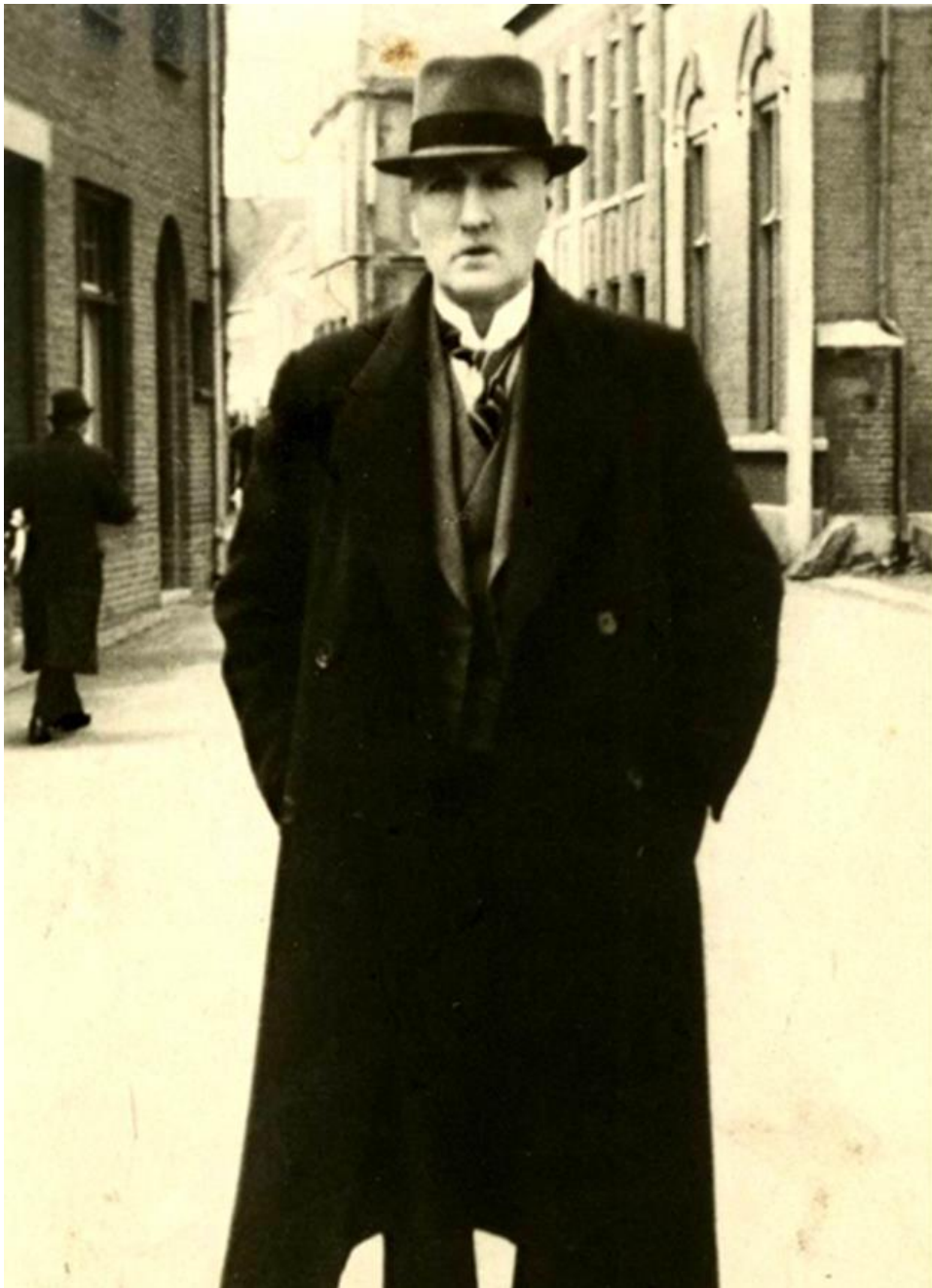
Gezag van meester Smeets

- * Een zwaar gebouwde ongetemde boer van de Milsbeek kwam de klas binnen, zonder kloppen, bij Meester Waringa. Hij was woedend, wild en hevig verontwaardigd. Meester Waringa had zijn Pietje geslagen, en hij zou wel eens laten zien, wie er nu geslagen zou worden. De man ging brullend te keer en Meneer Waringa's gezicht trok witjes weg. Wij, de klas, zaten gespannen te wachten op meer. Maar er kwam niet meer. Papa had het getreiter gehoord, en kwam op de hem eigen rustige manier de klas binnen.
- * Nu heeft ieder schoolhoofd wel een aureool van gezag om zijn hoofd zweven, alleen al vanwege de functie, maar bij papa was het beslist meer. We zagen Meester Waringa kleur terug krijgen. De boer zweeg. Het was alsof papa het wonder van het stillen van de storm imiteerde. 'Er ontstond een grote stilte'. Hij nam de boer mee, de klas uit, naar de gang, en daarmee was praktisch alles voorbij.

BRON:

‘T
BOERELÈÈÈVE
IEN
OOTERSÓM

**HET
BELANG
VAN
MEESTER
SMEEETS**

**Joseph
Smeets**

1874 - 1941

INVLOED VAN MEESTER SMEETS

Gaf landbouwcursussen in de winter

Legde proefveldjes aan met gewassen

**‘Ottersumse rogge’: bestand tegen het rogge
aaltje (rondwormen die parasiteren)**

Wist de nieuwtjes op land- en tuinbouwgebied

**‘Jong boeren’ vergaderden met hun ‘vakman’ op
zondagmorgen**

Vooral ook de boeren hebben veel aan hem te danken. Hij was in zekere zin een pionier, want de landbouw van toen droeg nog min of meer een primitief karakter, vergeleken met de gemechaniseerde van nu en het industriële karakter van vele boerenbedrijven.

MELKCURSUS IN 1930, O.A. PIET VAN KOOS, JAAP CÖP, HERMAN CÖP, JAN VAN DE LOO, MEESTER SMEETS, VALLEN EN DE 'VOORMELKER'

Meester
Smeets

Voor
mel-
ker

Direc-
teur
Vallen

Jacob
Cöp

Jan vd Loo

Herman
Cöp

Piet van
Koos

Toon Peters
(Ploeg)

JONG BOEREN: LANG GELEDEN MET MEESTER SMEETS

